



# DE 113 TD WIELVOERTUIGEN HERSTELCIE TE VOET HET DUISTER IN

**V**LAK na het avondeten op de 17e januari klonk het alarm in de lange lage slaapkamers van de 113 Wielvoertuigenherstelcompagnie in legerplaats De Wittenberg — niet helemaal onverwachts overigens want kapt. J. G. Donker van Heel had elke poging tot avondpermissie al verijdeld — hetgeen een veeg teken was. Eens in de 6 weken immers, zo weten de TD-ers van 101 TDbat, waartoe ook de 113 behoort, komen er een paar dagen waarin het „militaire handwerk” eventjes duchtig wordt beoefend.

De monteurs laten de sleutels en tangen in de steek, de plaatwerkers en lassers verlaten hun dagelijks werk... de werkplaatsen in Stroe blijven een paar dagen verlaten en de zogenoemde 3e echelons reparaties moeten maar even wachten, want dan gaan de technische lieden, die meestal in dienst ongeveer hetzelfde werk doen als in hun burgerleven, het ook eventjes wáár maken dat zij een uniform dragen.

Zo'n plotselinge uit-breek uit de dagelijkse gang van zaken wordt nu niet altijd geheel en al door iedereen gewaardeerd, want onverbreekelijk zijn er de begrippen: lopen, vermoeienis, ontbering, honger en koude aan verbonden. Maar er is ook een noodzakelijkheid. Men moet er immers rekening mee houden, dat zogenaamde „logistieke” onderdelen op een gegeven ogenblik niet alleen „logistiek” zijn maar ook zich zelf moeten kunnen verdedigen. Iedere militair moet zichzelf kunnen behelpen, ieder moet zijn eigen „kleine oorlog” kunnen voeren.

## Het onbekende

**E**N daarom klonken die avond de bekende kreten „kom op” en „naar buiten” en „naar appelplaats C, binnendoor” in de gebouwen van de 113e en even later stond de gehele compagnie gepakt en gezakt in het donkere winderige buiten. Met het vooruitzicht van de komende nacht leek op dat moment de rest van de legerplaats een feestelijk verlicht oord, vol warmte, rust en huiselijkheid. Maar de 9 wagens van de 139e TD Munitieaanvullingsplaatscompagnie stonden al warm te ronken en vóórt ging het naar het Onbekende.

Het Onbekende werd een modderig wegje ergens aan de Linge ongeveer tussen Opheusden en Zetten. Vierentwintig kleine groepen kwamen aldus in de duistere Betuwe terecht. Het eerste wat iedere groep — natuurlijk — deed was „afblazen”. Daarna pas maakte de onverstoorbaarheid plaats voor enige interesse in de betrekkelijk onduidelijke schetskaart van de groepscCommandant. De opdracht was in noordelijke richting te ontsnappen, de Rijn over te steken en daarna de Ginkelse

heide bij Ede te bereiken zonder gepakt te worden door de vijand, die in deze oefening gevormd werd door leerlingen van de Kaderschool Cavalerie, tezamen met een Militaire Inlichtingendienst Compagnie. De tweede nacht zouden de TD-ers merken, dat deze lieden moeilijk te omzeilen waren!

De eerste grote hindernis was natuurlijk die Rijn. In werkelijkheid zouden de groepen wellicht proberen een boot te stelen, of een geïmproviseerd vlot te bouwen of wellicht wel gezamenlijk over te zwemmen.

Voor deze oefening, nu stelen duidelijk vermeden moest worden evenals een levensgevaarlijke drijf- of zwempartij, werd de hulp ingeroepen van 4 aanvalsbotten van de 105 Pontonbruggencompagnie te Wezep.

## „Duinkerken”

**H**ET nijpende van de werkelijkheid deed zich voor toen de groepen successievelijk aan de waterkant kwamen, de weinige goede landingsplaatsen hadden ontdekt, waar... nergens iemand van de Genie, laat staan een boot te vinden

### BIJ DE FOTO'S:

Boven: TD-ers zoeken de weg in de duistere Betuwe. Hier een groep onder commando van sgt. v. d. Salm

Links onder: Geen boten aan de kant van de Rijn, wél een steenfabriek, waarvan de warmte aanlokkelijk was

Hiernaast: Goede raad is duur, dacht de leider van de oefening, kapt. Donker van Heel, toen zijn mannen aan de Rijn waren aangekomen

Rechts onder: De veerschippers van het Wageningse veer bleven doornemen, tot de militairen aan de overkant waren

bleek. Voor de oefeningsleider was goede raad duur. Hij stond voor de taak alle groepen uit het terrein te vissen en met jeeps en de ziekenauto naar het dichtstbijzijnde veer — dat van Wageningen — te brengen om aan de overkant te komen, teneinde de oefening te kunnen voortzetten. Het begon al tegen middernacht te lopen en de wetenschap dat om tien over twaalf het laatste veer vertrekt spoorde aan tot haast.

Het werd een druk heen en weer gecross over de zuidelijke Rijndijk, maar het gelukte alle groepen te vinden en bij de pont te krijgen. Het werd — heel in het klein — voor de compagnie een beetje „Duinkerken”. Men kwam er niet meer op tijd, maar net als in 1940 de overtocht over het Kanaal mogelijk werd gemaakt door particuliere boten, zo was nu het Wageningse veer de gewaardeerde hulp. De veerschippers, de heren L. Spijker en J. Driessen, bleven doornemen, lang nadat hun dienst eigenlijk al afgelopen was. „Voor het leger moet je zoiets over hebben”, zeiden ze. Zo kwam de 113e Cie toch nog zonder al te grote vertraging aan de overkant om weer verder te voet het duister in te gaan, waar in de twee komende dagen het infanteristische handwerk in alle toonaarden werd beoefend.

T.

